

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/2/2025
Identifikačné číslo spisu:	7623204751
Dátum vydania rozhodnutia:	16.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7623204751.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore v spore žalobcu O. A. narodeného XX. B. XXXX, O., B. K. č. XXXX/XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Vaľo & Partners s.r.o. Prešov, Konštantínova 3, IČO: 36868434 proti žalovaným 1/ B. A., 2/ B. S., rod. A., 3/ Z. A., 4/B. K., rod. A., 5/ L. A., 6/ M. A., 7/ M. A., rod. A., 8/ B. A., o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 1C/69/2023, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 02. septembra 2024 sp. zn. 8Co/56/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinstančný súd“) uznesením z 09. novembra 2023 č. k. 1C/69/2023-78 podanie - žalobu z 20. septembra 2023 odmietol a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania.

1.1. Vzhľadom na vady v označení žalovanej strany a žalobného petitu uzneseniami z 21. septembra 2023 a zo 04. októbra 2023 vyzval prvostupňový súd žalobcu na ich odstránenie, a to pod následkom odmietnutia jeho podania. Žalobca v stanovenej lehote oznámil súdu, že požiadal Ministerstvo vnútra SR o oznámenie bydliska žalovaných, vo vzťahu ku ktorým bolo oznámené, že osoby žalovaných sa v registri nenachádzajú. Žalobca zároveň požiadal dedičské oddelenie tunajšieho súdu o poskytnutie informácií o dedičských konaniach po žalovaných, na čo mu tunajší súd oznámil, že bez poskytnutia dátumu narodenia a dátumu úmrtia vrátane posledného bydliska nie je možné zistiť, či na tunajšom súde bolo vedené dedičské konanie. Vo vzťahu k predmetným pozemkom majú byť preto žalovaní označení ako zastupovaní Slovenským pozemkovým fondom a vo vzťahu k predmetnej stavbe majú byť žalovaní označení ako zastupovaní opatrovníkom. Zároveň upravil petit žaloby.

1.2. Súd konštatoval, že žalobca nepreukázal, že žalovaní sú neznámi vlastníci, a teda, že ich v zmysle § 34 ods. 3 a 18 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách a v zmysle § 13 zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom zastupuje pred súdom Slovenský pozemkový fond. Za zmätočné súd považoval zároveň označenie rôzneho

zástupcu žalovaných vzhľadom na jednotlivé časti žalobných nárokov. Vo vzťahu k označeniu procesného opatrovníka ako zástupcu žalovaných súd uviedol, že nedokáže posúdiť, či tieto fyzické osoby majú alebo nemajú spôsobilosť samostatne konať pred súdom a prípadne v akom rozsahu, keďže ich žalobca neidentifikoval v dostatočnom rozsahu. Samotné uvedenie mena a priezviska a oznámenie, že o takejto osobe nemá žalobca iné informácie, nemôže bez ďalšieho automaticky znamenať, že takáto osoba nemôže pred súdom samostatne konať. Navyše je viac než pravdepodobné, v prípade, že nepôjde skutočne o neznámych vlastníkov, že niektorá zo žalovaných fyzických osôb už nežije a takáto osoba stratila spôsobilosť na práva a povinnosti, čo nie je možné napraviť ustanovením procesného opatrovníka, pretože by sa v tomto prípade jednalo o neodstrániteľnú procesnú podmienku konania. Súd nie je povinný ustanoviť procesného opatrovníka vtedy, keď si to želá žalobca, ale iba v zákonom určenom prípade, pričom v tomto spore má súd za to, že tu okolnosti na ustanovenie procesného opatrovníka na strane žalovaných v súčasnosti neexistujú. V neposlednom rade poukázal na to, že vo vzťahu k vykonateľnému petitu žaloby žalobca síce upravil výšku náhrady, ktorú má vyplatiť jednotlivým žalovaným, avšak všeobecný súd už v súčasnosti nedisponuje oprávnením prijímať tzv. solučné úschovy, takže žalobný petit je v tomto smere naďalej nevykonateľný a to aj v nadväznosti na spornú a nedostatočnú identifikáciu žalovaných.

1.3. Vzhľadom na to, že žalobca bol o následkoch odmietnutia podania poučený, no napriek výzve súdu n a odstránenie nedostatkov podania, tieto nedostatky podania v lehote určenej, resp. aj predĺženej súdom, neodstránil a pre uvedené nedostatky nemožno v konaní pokračovať, súd podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu podaním vo veci samej, odmietol.

1.4. O trovách konania rozhodol súd podľa § 256 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu uznesením z 02. septembra 2024 sp. zn. 8Co/56/2023 potvrdil prvostupňový rozsudok a žalovaným nepriznal náhradu odvolacích trov.

2.1. Odvolací súd poukázal na dovolacie rozhodnutia 6Cdo/11/2016 a 8Cdo/31/2018 v zmysle ktorých označenie Slovenského pozemkového fondu za zástupcu presne označeného (aj v žalobe či inom podaní určenom súdu prinajmenšom menom a priezviskom identifikovaného) evidovaného vlastníka je možné len u existujúcich vlastníkov pozemkov, teda u tých ktorí ešte žijú a znakom ich neznámosti je neznámosť ich adresy. Takého označenie ale naopak nemôže prichádzať do úvahy u tých vlastníkov, ktorí nie sú známi vôbec, spravidla preto, že pôvodný vlastník už neexistuje a nie je zrejmé, kto je jeho právnym nástupcom.

2.2. Žalobca však nijako hodnoverne nepreukázal, že v žalobe označení žalovaní existujú, ale (iba) nie je známy ich pobyt a preto je na mieste ich zastúpenie fondom ako legálne vytvoreným „subjektom“ nezistených vlastníkov. Žalobca nepreukázal ani to, že u označených žalovaných existuje absencia hmotnoprávnej alebo procesnej subjektivity, ktorá je neodstrániteľná podmienka konania, kedy by bol súd povinný konanie voči žalovaným pre výskyt tejto neodstrániteľnej podmienky (nedostatok procesnej subjektivity) na ich strane zastaviť.

2.3. Odvolací súd uzavrel, že nakoľko zistenie údajov potrebných k riadnemu podaniu žaloby je vecou súkromnej iniciatívy strán sporu/účastníkov, uvedené konajúci súd nemôže nahradiť vlastnou iniciatívou, ale uznesením vyzve žalobcu na odstránenie väd podania v stanovenej lehote pod následkom odmietnutia predmetného podania v zmysle § 129 ods. 1 CSP, čo v danom prípade súd prvej inštancie urobil. Zároveň je nutné dodať, že súd nemá povinnosť tieto údaje zisťovať v už prebiehajúcom konaní za žalobcu, ktorý si riadne nesplnil svoje procesné povinnosti, keď v žalobe riadne neoznačil žalovaných (fyzické osoby), údajmi v súlade s ust. § 133 ods. 1 CSP. Preto prvostupňové uznesenie potvrdil.

2.4. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešným žalovaným v tomto konaní voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože im žiadne odvolacie trovy nevznikli.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. b) a f) CSP. Navrhol obe rozhodnutia nižších súdov zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Žalobca nesúhlasil s odmietnutím jeho žaloby prvostupňovým súdom, potvrdeným odvolacím súdom z dôvodu, (i) že nijako hodnoverne nepreukázal, že v žalobe označení žalovaní existujú, ale nie je známy ich pobyt a preto je na

mieste zastúpenie fondom ako legálne vytvoreným „subjektom“ nezistených vlastníkov a že (ii) žalobca nepreukázal ani to, že u označených žalovaných existuje absencia hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej subjektivity. V tejto súvislosti uviedol, že aj keď sa o to pokúsil (oslovil ministerstvo vnútra, Okresný súd Spišská Nová Ves a Trenčín, Mestský úrad v Krompachoch, príslušný kataster, Štátny archív v Košiciach, Mesto Púchov) nemá možnosti, aby zistil, či žalované osoby žijú a či zomreli s dedičmi alebo bez nich. Nižšie súdy, ktoré majú prístup k evidenciám sa voči nemu dopustili odmietnutia spravodlivosti a ich rozhodnutie nebolo náležité odôvodnené. Poukázal na rozhodnutie 5Cdo/206/2022, 7Cdo/238/2021, 8Cdo/31/2018 a 22Cdo/524/2023 (ČR). Podľa jeho názoru mali nižšie súdy konanie voči M. A. zastaviť a umožniť žalobcovi oznámiť jeho právnych nástupcov a s ostatnými spoluvlastníkmi mal súd ďalej konať ako s nezistenými vlastníkmi, zastúpenými Slovenským pozemkovým fondom.

4. Žalovaní dovolacie návrhy nepodali.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 427 ods. 1 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (viď napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012).

8. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. b) a f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu (písm. b)), resp. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f)).

9.1. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

10. Dovolanie podľa § 420 písm. b) CSP žalobca (kvalifikovane zastúpený advokátom) nijako zmysluplne neodôvodnil a tento dôvod dovolací súd ani nezistil rešpektujúc interpretačné pravidlo uvedené v § 124 ods. 1 CSP. Pokiaľ sekundárne bola v hre otázka procesnej subjektivity (potencionálne

na žalovanej strane), takýto dovolací dôvod svedčí potom nie žalobcovi, ale jeho protistrane (subjektívna stránka prípustnosti dovolania).

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Inak povedané z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

12. Citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13. Z obsahu podaného dovolania podľa § 420 písm. f) CSP vyplynulo, že žalobca v podstatnom vytýkal nižším súdom, že sa voči nemu dopustili odmietnutia spravodlivosti a ich rozhodnutie nebolo náležité odôvodnené (bod 3.). Uvedená výhrada sa týkala náležitého označenia žalovanej strany a procesnoprávných dôsledkov z toho vyplývajúcich, keď žalobca v žalobe označil žalovanú stranu (ôsmych žalovaných fyzické osoby) iba menom a priezviskom (terajším a rodným).

14. Podľa § 133 ods. 1 CSP (ustanovenia použitého aj odvolacím súdom, pozn.) fyzická osoba sa v žalobe označuje menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu alebo pobytu, dátumom narodenia alebo iným identifikačným údajom.

14.1. Podľa § 129 CSP ak ide o podanie vo veci samej ... z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, súd vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní (ods. 1). V uznesení podľa odseku 1 súd uvedie, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné a ako ho treba doplniť alebo opraviť a poučí o možnosti podanie odmietnuť (ods. 2). Ak sa v lehote určenej súdom podanie nedoplní alebo neopraví, súd podanie odmietne; to neplatí, ak pre uvedený nedostatok možno v konaní pokračovať (ods. 3). Ak sa podanie opraví alebo doplní v celom rozsahu v súlade s výzvou podľa odseku 1 najneskôr do uplynutia lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí podania, o odvolaní proti tomuto uzneseniu môže rozhodnúť súd, ktorý ho vydal (ods. 4).

15. Prvostupňový súd opakovane vyzval žalobcu, aby medzi iným riadne označil stranu žalovaných „v súlade s § 133 Civilného sporového poriadku“, za týmto účelom stanovil lehotu, ktorú následne na základe požiadavky žalobcu predĺžil a zároveň žalobcu poučil o následkoch spojených s nedoplnením resp. neopravením žaloby (§ 129 CSP). Žalobca následne opätovne označil žalovanú stranu (ôsmych žalovaných - fyzické osoby) ako v pôvodnom podaní - žalobe s tým, že navyše uviedol, že žalovanú stranu v celom rozsahu zastupuje Slovenský pozemkový fond resp. bližšie neoznačeným opatrovníkom (č. 1. 55 rub a líce súdneho spisu), nakoľko sa mu bližšie údaje o žalovaných nepodarilo zistiť. Následne prvostupňový súd podanie - žalobu žalobcu odmietol (§ 129 ods. 3 CSP), ktoré rozhodnutie na odvolanie žalobcu potvrdil odvolací súd, ktorý pritom vychádzal (aj) z dovolacích rozhodnutí

6Cdo/11/2016 a 8Cdo/31/2018. V tomto ohľade odvolací súd vychádzal z rovnakého názoru, a to, že Slovenský pozemkový fond môže v konaní zastupovať iba existujúcich (žijúcich) vlastníkov pozemkov, ktorých adresa nie je známa (podobne tiež 6Cdo/40/2023, pozn. dovolacieho súdu), ktoré skutočnosti žalobca v rozhodnom čase v celom rozsahu nepreukázal. Odvolací súd teda zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu. Jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a uznesením súdu prvej inštancie, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny alebo právne nekonformný, teda v danom prípade odvolací súd procesne nekonal spôsobom zmätočným, ktorý by mal za následok vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

16. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011). O odmietnutie spravodlivosti v okolnostiach posudzovanej veci nemohlo ísť ani z dôvodu, že procesnoprávnym odmietnutím žaloby sa nevytvára prekážka rozhodnutej veci (res iudicata), čo v praxi znamená, že žalobca môže aj v budúcnosti pri dodržaní procesnoprávných predpokladov (najmä § 133 CSP) podať žalobu znova.

17. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

18. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c) CSP.

19. Dovolací súd o trovách dovolacieho konania nerozhodol, pretože jedinou stranou sporu s nepochybnou procesnou subjektivitou ostal žalobca sám a ani žalovanej strane (bez reálnej účasti na tomto spore) preukázateľne žiadne dovolacie trovy nevznikli.

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.